

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 665/2024-8

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Luboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. [REDAKOVANÉ], proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6Tos/96/2024 z 23. októbra 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 15. novembra 2024 formuluje svoje námietky smerujúce proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 6Tos/96/2024 z 23. októbra 2024 (ďalej len „namiatané uznesenie“), ktorým bola zamietnutá sťažnosť sťažovateľa uplatnená proti uzneseniu Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 1Nt/32/2024 z 2. októbra 2024 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“) o zmene spôsobu výkonu ochranného psychiatrického liečenia u odsúdeného sťažovateľa (uloženého mu rozsudkom okresného súdu č. k. 1T 17/2017-124 z 19. apríla 2017 v spojení s uznesením Okresného súdu Rožňava č. k. 2Nt 16/2017-41 z 25. marca 2019) z ambulantnej formy na formu ústavnú.

2. Ústavná sťažnosť sa vyznačuje čiastočne neurčitým obsahom. Sťažovateľ v nej prezentuje svoje výhrady k postupu krajského súdu, argumentujúc, že zmena formy jemu uloženého ochranného liečenia nie je opodstatnená, uloženie ústavnej formy ochranného liečenia spôsobilo u neho narušenie sociálnych a spoločenských väzieb, pričom rozhodnutím súdov nebola určená doba trvania tejto ústavnej ochrannej liečby.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

3. V zmysle ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), ktorú ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti štandardne zohľadňuje, je obmedzenie osobnej slobody jednotlivca s odkazom na dôvod podľa čl. 5 ods. 1 písm. e) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd akceptovateľné iba v prípade súčasného splnenia troch základných podmienok, ktorými sú existencia kvalifikovanej duševnej poruchy objektivizovanej na základe lekárskeho posudku (pozri Sabeva proti Bulharsku, rozsudok z 10. 6. 2010, č. 44290/07), nemožnosť zabezpečiť účel sledovaný takýmto obmedzením, teda ochranu osobného alebo verejného záujmu, iným menej prísnejším opatrením a tiež nevyhnutnosť prijatia takéhoto obmedzenia s prihliadnutím na okolnosti vzťahujúce sa na dotknutú osobu (pozri C.B. proti Rumunsku, rozsudok ESLP z 20. 4. 2010, č. 21207/03).

4. Na základe súčinnosti poskytnutej krajským súdom ústavný súd získal k dispozícii namietané uznesenie, z ktorého obsahu zistil, že sťažovateľovi bolo rozsudkom okresného súdu č. k. 1T 17/2017-124 z 19. apríla 2017 popri nepodmienečnom treste odňatia slobody uložené aj ochranné psychiatrické liečenie vo forme ústavnej liečby, pričom následne uznesením Okresného súdu Rožňava č. k. 2Nt 16/2017-41 z 25. marca 2019 bola ústavná forma ochrannej liečby zmenená na liečbu ambulantnú. V čase trvania tohto ochranného liečenia došlo k odsúdeniu sťažovateľa rozsudkom okresného súdu sp. zn. 2T/76/2024 z 24. septembra 2024, ktorým bol sťažovateľ uznávaný vinným z trestného činu schvaľovania trestného činu podľa § 338 ods. 1 Trestného zákona, na nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere štyroch mesiacov.

5. Podľa vyjadrenia krajského súdu prezentovaného v odôvodnení namietaného uznesenia okresný súd v prvostupňovom rozhodnutí správne poukázal na znalecký posudok vypracovaný pre potreby trestného konania vedeného pod sp. zn. 2T/76/2024, kde znalkyňa konštatovala, že vzhľadom na podrobne popísaný psychický zdravotný stav sťažovateľa môže byť pobyt sťažovateľa na slobode pre spoločnosť nebezpečný a je ňo indikované nariadenie ochranného psychiatrického liečenia ústavnou formou, kde po stabilizácii psychického stavu sťažovateľa bude možné pokračovať opäť v ambulantnej forme ochranného liečenia. Podľa krajského súdu aj ošetrojúci psychiater, u ktorého bola ambulantná forma ochranného liečenia sťažovateľa realizovaná, sa priklonil k tomuto stanovisku, keď konštatoval, že ambulantná forma liečenia u sťažovateľa neplní svoj účel, sťažovateľ sa dopúšťa násilného správania, nedokázal si udržať zamestnanie, je konfliktný, a to aj v čakárni psychiatrickej ambulancie.

6. Podľa krajského súdu označené dôkazy jednoznačne podporujú a odôvodňujú záver pre zmenu spôsobu výkonu ochrannej liečby, teda pre nariadenie ústavného ochranného liečenia, ktoré, samozrejme, v budúcnosti po stabilizácii zdravotného stavu sťažovateľa možno nahradiť formou ambulantnou.

7. Ústavný súd v nadväznosti na obsah prezentovaného odôvodnenia namietaného uznesenia konštatuje, že krajský súd posúdil sťažovateľov prípad v súlade s požiadavkami citovanej judikatúry ESLP, teda v sťažovateľovom prípade náležite preskúmal existenciu všetkých troch podmienok, ktorých splnenie sa vyžaduje pre nariadenie obmedzenia zasahujúceho do práva sťažovateľa na jeho osobnú slobodu. V sťažovateľovom prípade bola relevantným spôsobom

(znalecký posudok) náležite preukázaná kvalifikovaná zdravotná porucha psychiatrického charakteru, ktorej existencia signalizuje možné nebezpečenstvo osoby sťažovateľa pre spoločnosť, pričom konkrétne okolnosti (aktuálne odsúdenie pre trestnú činnosť a násilné a konfliktné správanie signalizované ošetrojúcim lekárom psychiatrom) osvedčili neúčelnosť doterajšej, ambulantnej formy ochranného psychiatrického liečenia.

8. V súvislosti s námietkou sťažovateľa o nevymedzení konkrétnej dĺžky trvania nariadenej formy ochranného liečenia treba poukázať na § 74 ods. 4 Trestného zákona, podľa ktorého ochranné liečenie trvá, kým to vyžaduje jeho účel; o zmene jeho formy, o prepustení z jeho výkonu alebo jeho ukončení rozhoduje súd.

9. Vzhľadom na uvedené závery sa nejaví ústavnému súdu namietané uznesenie ako svojvoľné. Ústavný súd je toho názoru, že v odôvodnení svojho rozhodnutia krajský súd poskytol sťažovateľovi dostatočne konkrétne a náležité argumenty podporujúce zákonnosť postupu pri rozhodovaní o zmene spôsobu výkonu nariadeného ochranného liečenia, pričom výklad, ktorý v súvislosti s aplikáciou príslušnej právnej úpravy v namietanom uznesení krajský súd prezentoval, nijako neodporuje zmyslu a účelu príslušných ustanovení Trestného poriadku upravujúcich postup pri rozhodovaní o tomto ochrannom opatrení. Skutočnosť, že sťažovateľ zastáva iný názor, ako prijal v tejto veci krajský súd, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti označeného rozhodnutia krajského súdu a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným. O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom, v tomto prípade okresným súdom a krajským súdom, by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa ich názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, IV. ÚS 226/2012).

10. Vzhľadom na tieto závery ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako zjavne neopodstatnenú. Na tomto závere by zotrval aj v prípade odstránenia vady ústavnej sťažnosti (nedostatok právneho zastúpenia advokátom). Preto sťažovateľa na odstránenie vady nevyzýval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. decembra 2024

Peter Molnár
predseda senátu